

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Inleiding.

De organisatie neemt het Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling als uitgangspunt voor haar handelen. Leerkrachten en contactpersonen bespreken signalen van kindermishandeling met de interne begeleider en directeur van de school (aandachtsfunctionaris). Het School OndersteuningsTeam (SOT en SOT+ (ZAT)) is het multidisciplinaire platform waar experts signalen gezamenlijk bespreken en een aanpak vaststellen. Leerkracht en Interne Begeleider bespreken de signalen en ontwikkelingen met de ouders. De contactpersoon van de school maakt zich jaarlijks bekend in alle groepen en bespreekt relevante ontwikkelingen rondom veiligheid één keer per jaar op de teamvergadering. De contactpersonen hebben één keer per jaar een overleg met de directeur en eventueel de Interne Begeleiders over de Veilige School. De meldcode komt in dat overleg ook aan de orde. Elke school analyseert jaarlijkse de resultaten van leerlingen vanuit de het leerlingvolgsysteem en verwerkt de uitkomsten in het (pedagogisch) groepsplan. Er is aandacht voor preventie door

- Intervisie tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van contactpersonen o.l.v. de (externe) vertrouwenspersoon.
- Het aanbieden van trainingen en cursussen op het gebied van signalering, gesprekstechniek e.d..

Hoe werkt de meldcode?

Iedere organisatie en zelfstandige professional ontwikkelt een eigen meldcode met daarin 5 stappen. Iedere organisatie is wettelijk verplicht om deze 5 stappen in haar meldcode op te nemen.

Figuur 1: **Stappenplan verbeterde meldcode**

Uitgeschreven tekst

Per 1 januari 2019 verandert de meldcode. Het wordt een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. De 5 stappen uit de meldcode blijven bestaan, maar stap 4 en 5 worden aangepast. In stap 5 vervalt het onderscheid tussen hulp verlenen of melden. De beroepskracht neemt in de nieuwe situatie twee losse besluiten:

1. Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
2. Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het per 1 januari 2019 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode.

Dit afwegingskader helpt hen bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen. De afwegingskaders voor in de meldcode zijn in de eerste helft van 2018 opgesteld door de beroepsgroepen die vallen onder de meldcode. In de tweede helft van 2018 wordt er met de afwegingskaders geoefend. De afwegingskaders die gemaakt zijn door de beroepsgroepen vindt u in de [Toolkit huiselijk geweld en kindermishandeling](#).

Wanneer gebruikt een professional de meldcode?

Een professional doorloopt de stappen van de meldcode als hij of zij vermoedens heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling. Het gaat hierbij niet alleen om vermoedens van fysiek geweld, maar ook om vermoedens van psychisch of seksueel geweld en vermoedens van verwaarlozing.

Voor wie is het gebruik van de meldcode verplicht?

Het verplichte gebruik van een meldcode staat in de Wet [verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#). De meldcode geldt voor professionals die werkzaam zijn in de sectoren:

- gezondheidszorg;
- onderwijs;
- kinderopvang;
- maatschappelijke ondersteuning;
- jeugdhulp;
- justitie.

Werkgevers in bovengenoemde sectoren moeten de meldcode vaststellen en implementeren. Het gebruik en de kennis van de meldcode moeten zij bevorderen onder hun werknemers. Voor tips en hulpmiddelen bij de implementatie van de meldcode, kunt u kijken in de [Toolkit meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#).

Vragen of praktische tips over de meldcode?

Bent u een professional en wilt u bijvoorbeeld weten welk afwegingskader voor uw beroepsgroep geldt? Of hoe de meldcode zich verhoudt tot uw beroepsgeheim? Heeft u behoefte aan een stappenplan voor de implementatie van de meldcode? Wilt u weten hoe er toezicht gehouden wordt op de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling?

Kijk dan in de [Toolkit meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#). Hierin staan verschillende hulpmiddelen. Een organisatie kan deze gebruiken om een meldcode in te voeren. Bijvoorbeeld een checklist voor managers en een standaardpresentatie. Maar ook achtergrondinformatie voor bepaalde doelgroepen en informatiemateriaal voor gemeenten.

Waar kunnen docenten terecht bij vermoedens van huiselijk geweld?

INTERN

Intern Begeleider

Taken IB'er: Ruim takenpakket, op het gebied van vermoedens van huiselijk geweld kun je bij de IB'er terecht voor advies.

Interne vertrouwenspersoon

De interne vertrouwenspersoon is er voor alle kinderen/ouders en leerkrachten van de basisschool, zij kunnen om hulp vragen bij haar wanneer zij niet naar hun leerkracht durven om welke reden dan ook.

EXTERN

Externe vertrouwenspersoon

Henk Grit

Veilig Thuis

Medewerker Veilig Thuis

Taken: advies geven, meldingen in ontvangst nemen, onderzoek van meldingen, beoordelen van de volgstappen en toeleiden naar passende hulp voor alle betrokkenen.

Regisseur

Karin ten Brinke

Taken: houdt contact met alle maatschappelijk betrokken partijen en houdt de regie. De regisseur geeft aan dat alle stappen van de meldcode gedaan moeten worden door de school. De school kan wel vragen of de regisseur mee kan denken, door hem aan te laten sluiten bij een SOT. Bij advies en een melding moet de school altijd contact opnemen met Veilig Thuis. Zij hebben ook meer mogelijkheden qua het inzetten van hulp, zij kunnen dan ook adviseren of de hulp in gang zetten bij de gemeente. De regisseur komt in beeld wanneer ouders zelf een vraag hebben of wanneer hij wordt uitgenodigd voor een SOT. Er is een terugkoppeling tussen school en de gemeente. Daarnaast kan school contact opnemen met de regisseur om informatie te halen wanneer het gezin al in beeld is bij de hulpverlening, dit mag alleen wanneer het gezin hiervan op de hoogte is. Dit geldt ook andersom, van de gemeente naar de school toe (tenzij de veiligheid van het kind in het geding is, maar dan altijd eerst contact opnemen met Veilig Thuis).

Schoolondersteuningsteam (SOT)

Een multidisciplinair samenwerkingsverband in het onderwijs waarin verschillende professionals uit het onderwijs, jeugdzorg en de gezondheidszorg met elkaar samenwerken. Dit om zo een kind met emotionele-, gedrags-, ontwikkelings-, en / of leerproblemen het gezin en school ondersteunen. Aanwezig bij een zorgoverleg kunnen zijn de IB'er van school, schoolmaatschappelijk werk, schoolcoach, orthopedagoog, fysiotherapie, logopedist, jeugdverpleegkundige enz. Ook kan er gevraagd worden of de regisseur van de gemeente aan wil sluiten en advies kan geven

over wat de gemeente kan betekenen voor het gezin of mee kan denken over wat de volgende stappen zouden zijn. Er kunnen verschillende mensen aansluiten afhankelijk van de problematiek. In het zorgteam kunnen problemen van kinderen snel en effectief worden beoordeeld en aangepakt. Dit vindt vier maal per jaar plaats.

Het proces van de meldcode in het onderwijs

Stappen meldcode→ 4x W + H	Stap 1 Signalen in kaart brengen	Stap 2 Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis	Stap 3 Gesprek met de betrokkene(n)	Stap 4 Wegen van huiselijk geweld/ kindermishandeling	Stap 5 Beslissen aan de hand van afwegnskader
Wie	- SOT- schoolondersteun ingsteam (schoolverpleegk undige, regisseur van de gemeente), - Leerkrachten	- Leerkrachten → intern begeleider/contact persoon - Kind→ contactpersoon - Leerkrachten/ - IB'er→ Veilig Thuis	- Leerkrachten - Intern Begeleider Ook zou een combinatie van deze personen het gesprek met de betrokkenen kunnen voeren. Dit gebeurt het vaakst.	- Leerkrachten - Intern begeleider Ook een combinatie van deze personen kunnen deze stap uitvoeren.	- Leerkrachten - Intern begeleider Ook een combinatie van deze personen kunnen deze stap uitvoeren.
Wat	De signalen worden in kaart gebracht: de signalen worden vastgelegd, gesprekken die over de signalen worden gevoerd, de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Ook de gegevens die de signalen weerspreken worden vastgelegd. Belangrijk: Maak onderscheid tussen feiten	In gesprek over de signalen om te beslissen wat de vervolgstappen gaan zijn.	Samen met de mentor/leerkracht wordt het gesprek gevoerd. Het doel wordt uitgelegd van het gesprek en de feitelijke signalen worden besproken. Worden de vermoedens door het gesprek weggenomen, dan zijn de volgende stappen niet nodig.	De in de vorige stappen verzamelde informatie wordt gewogen. Doel: het risico op huiselijk geweld wordt ingeschat, evenals de aard en de ernst. Feiten worden gescheiden van meningen.	Op basis van de uitkomsten worden achtereenvolgens twee beslissingen genomen (volgorde dwingend): - Is melden noodzakelijk? - Is hulp verlenen of organiseren ook mogelijk?

	en signalen! Beschrijf objectief en feitelijk wat je waarneemt.				
Waar	De school mag een dossier bijhouden van leerlingen. De gegevens kunnen hierin zorgvuldig worden vastgelegd m.b.v. het protocol van de school.	Ook dit gesprek wordt in het dossier opgenomen incl. de besluiten die zijn genomen.	Bij voorkeur in een neutrale omgeving worden gedaan: niet thuis en niet op school. Reacties worden genoteerd in het dossier en met wie de zorgen zijn besproken.	Eventueel advies inwinnen bij Veilig Thuis of andere professionals. Beschrijven in dossier.	Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en moet gebeuren bij Veilig Thuis.
Wanneer	Direct wanneer er enige signalen opgevangen worden van huiselijk geweld of kindermishandeling. Ook al worden er geen verdere stappen gezet.	Afhankelijk van waar de beroepskracht behoefte aan heeft. Dit kan dus al eerder dan stap 1 of vaker voorkomen.	Ook dit is afhankelijk van waar de beroepskracht behoefte aan heeft. Deze stap mag alleen worden overgeslagen wanneer er vermoedens zijn dat wanneer dit besproken wordt één van de betrokkenen in acuut gevaar komt.	Wanneer de eerste drie stappen zijn afgerond.	Wanneer de eerste vier stappen zijn afgerond.

Hoe	In het protocol vanuit school staan een aantal vragen beschreven. Dit kan worden ingevuld. Bijv. wat zijn de signalen? Wie signaleert en in welke situatie? Etc.	-	Concrete handvatten zullen worden aangereikt door het uitvoeren van de scriptie.		Op basis van vijf afwegingen wordt een besluit genomen over beide beslissingen. Zie de afwegingen onder deze tabel. Vanuit deze 5 afwegingen zijn drie normen tot melden te onderscheiden. Deze staan hieronder beschreven.
-----	--	---	--	--	---

NB: de stappen zijn in een bepaalde volgorde gerangschikt, maar deze is volgorde niet dwingend. Het gaat erom dat de beroepskracht op een gegeven moment alle stappen heeft doorlopen, voordat hij besluit een melding te doen. Zo kunnen in verschillende situaties de stappen een andere volgorde hebben of meerdere keren voorkomen.

NB: Sinds 01-01-2019 zijn de laatste twee stappen van de meldcode veranderd. Er is een afwegingskader toegevoegd. Het afwegingskader beschrijft wanneer, en op basis van welke overwegingen, het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling als een beroepsnorm en daarmee als noodzakelijk wordt beschouwd.

5 afwegingen in stap 5:

1. Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier

Ja: Ga verder met afweging 2.

2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

Nee: Ga verder met afweging 3

Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

Nee: Melden bij Veilig Thuis

Ja: Ga verder met afweging 4.

4. Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

Nee: Melden bij Veilig Thuis

Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.

Ja: hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

De vermoedens van huiselijk geweld moeten gemeld worden bij Veilig Thuis. Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

1. In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
2. In alle ANDERE gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

NB. **Acute onveiligheid** betekent dat een persoon in direct fysiek gevaar verkeert, dat diens veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd is en dat direct bescherming nodig is. Van **structurele onveiligheid** wordt gesproken als in gezinnen of huishoudens sprake is van zich herhalende of

voortdurende onveilige gebeurtenissen en situaties. **Disclosure:** slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich hierover uiten (zonder hulp te vragen) bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Dit betekent vaak dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.

<https://www.rovid.nl/vws/dco/2018/vws-dco-20180702-idgxsgqki-web-hd.mp4>